

Työeläkelaitoksille

TEL 11 §:N MUKAISET REKISTERÖIMISKELPOISET LISÄEDUT

Eläketurvakeskuksen hallitus on 6.11.1985 vahvistanut joustavan eläkeikäjärjestelmän ja taiteilijoiden eläkelain voimaantulon johdosta muutoksia TEL 11 §:n mukaisten rekisteröimiskelpoisten lisätujen karttaan (liite). Muutokset liittyvät vanhuuseläkkeen varhennusvähennyksen täydentämiseen lisäeläkkeellä, varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymismahdollisuuden huomioon ottamiseen alennetun eläkeiän ja 65 vuoden iän väliseltä ajalta vakuutettavassa vanhuuseläkkeen lisäosassa, hautausavustusoikeuden säilyttämiseen varhennetun vanhuuseläkkeen yhteydessä, TaEL:n huomioon ottamiseen lisäeläkettä rajoitettaessa ja niin sanottujen heti alkavien vanhuuseläkkeiden rekisteröimismahdollisuuden säilyttämiseen.

Varhennetun vanhuuseläkkeen täydentäminen lisäeläkkeellä

Varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyminen alentaa peruseläketurvan tasoa varhennusvähennyksen ja eläkkeen karttumisajan lyhentymisen johdosta. Alimmassa eli 60 vuoden iässä varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirryttäessä peruseläke jää lähivuosina yleensä 35 - 40 % pienemmäksi kuin mitä eläke olisi 65 vuoden iästä eläkkeelle siirryttäessä ollut. Rekisteröity lisäeläke alenee varhennuksen yhteydessä vieläkin jyrkemmin.

Karttaan (kohta VII d) on sisällytetty säännös, jonka mukaan varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyville voidaan rekisteröidä vanhuuseläkkeeseen täydennystä. Varhennettu vanhuuseläke voidaan eläkeryhmäkohtaisesti määrittellä enintään yhtä suureksi kuin samaan työsuhteeseen liittyvä perus- ja lisäeläketurvan mukainen työkyvyttömyyseläke yhteensä olisi ollut, jos henkilö olisi varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymishetkellä tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavasti työkyvyttömäksi.

Vanhuuseläkkeen lisäosan määrittely

Alennetun eläkeikäjärjestelyn yhteydessä vanhuuseläkkeeseen voidaan vakuuttaa määräaikainen lisäosa, jota maksetaan alennetusta eläkeiästä 65 vuoden ikään. Lisäosa korvaa niitä 65 vuoden iästä alkavia eläkekeitä, jotka on otettu huomioon lisäeläkettä rajoitettaessa.

rr53011

Vakuutusteknillinen osasto

11.12.1985

2(5)

Eläkkeensaaja voi vuodenvaihteen jälkeen saada lisäosan määrittelyssä huomioon otetun eläkkeen varhennettuna ennen 65 vuoden ikää. Tämän johdosta lisäosan määrittelyä on muutettu niin, että tällaista eläkettä korvaava lisäosa voitaisiin 65 vuoden ikään jäljellä olevan ajan osalta muuntaa elinaikaiseksi vanhuuseläkkeeksi. Vastaava muunnos voitaisiin tehdä myös silloin, jos 65 vuoden iästä alkavaksi oletettu eläke myönnetään alennetusta eläkeiästä. Säännökset sisältyvät kartan kohtaan II a.

Lisäeläkkeen rajoittaminen

Lisäeläkkeen määrää on rajoitettu niin, että se yhdessä TEL:n ja LEL:n mukaisten eläkkeiden sekä kansaneläkkeen pohjaosan ja työnantajan ilmoittamien muiden työ-, virka- tai yrittäjäsuhteisiin perustuvien eläkkeiden kanssa on enintään 60 tai 66 % korkeimmasta TEL-palkasta. Kansaneläke voidaan rajoitettaessa jättää myös huomioon ottamatta. Perhe-eläkettä on rajoitettu vastaavalla tavalla.

Rajoittamissäännöksiä (kohdat II a ja III b) on muutettu niin, että TaEL:n mukainen eläke on otettava lisäeläkkeen rajoittamisessa aina huomioon.

Oikeus hautausavustukseen

Rekisteröitynä lisäetuna järjestetty hautausavustus maksetaan, jos työntekijä kuolee ollessaan työsuhteessa, jäätyään työsuhteesta suoraan työkyvyttömyyseläkkeelle tai oltuaan työsuhteessa eläkeikään asti.

Hautausavustuksen suorittamisen edellytyksiä (kohta IV) on täsmennetty siten, että oikeus hautausavustukseen säilyy myös, jos työntekijä on ollut työsuhteessa varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymiseen asti.

Heti alkavien vanhuuseläkkeiden rekisteröinti

Karttaan on sisältynyt tämän vuoden loppuun voimassa oleva poikkeussäännös, jonka mukaan eläkeikä voidaan määrittellä kuukauden tarkkuudella. Säännöksen voimassaoloa on päätetty jatkaa ensi vuoden alusta ilman määräaikaa. Samalla säännös on siirretty kartan kohdaksi VII e.

Rekisteröidyn lisäedun piiriin voidaan saattaa sellaisia työntekijäryhmiä, jotka työnantaja ennalta sovituna ajankohtana esimerkiksi tuotannollisista syistä haluaa siirtää ennaikaiselle vanhuuseläkkeelle.

Vakuutusteknillinen osasto

11.12.1985

3(5)

Järjestelyt toteutetaan eläkeikää alentamalla niin, että eläkeikäksi määritellään työntekijän ikä vuosina ja kuukausina eläkkeelle siirtymistä edeltävän kuukauden päättyessä. Rekisteröinnin edellytyksenä on, että eläkeryhmien määrittelyt täyttävät lisätujen rekisteröimistä koskevat ehdot ja että työntekijällä on ollut mahdollisuus kieltäytyä ko. eläkejärjestelystä. Eläkeiän pitää kunkin työntekijän osalta muodostua vähintään 55 vuodeksi.

Menettelyä voidaan soveltaa myös silloin, kun työnantaja haluaa järjestää määrättyyn työntekijäryhmään kuuluville työntekijöille oikeuden siirtyä 60 vuoden iän ja 65 vuoden iän (tai työsuhteeseen liittyvän alennetun eläkeiän) täyttämisen välillä haluamastaan ajankohdasta alennetun eläkeiän mukaiselle vanhuuseläkkeelle. Eläkejärjestelyn piiriin kuuluvien työntekijöiden eläkeikä olisi 65 vuotta (tai työsuhteeseen liittyvä alennettu eläkeikä) siihen asti, kunnes työntekijä haluaa siirtyä ennenaikaiselle vanhuuseläkkeelle. Tällöin eläkeikä alenisi ja olisi työntekijän ikä vuosina ja kuukausina eläkkeelle siirtymistä edeltävän kuukauden päättyessä. Menettely tarjoaa vaihtoehdon lisäeläkkeen avulla järjestettävälle täydentämiselle silloin, kun työnantaja haluaa järjestää varhennettua vanhuuseläkettä paremman eläketurvan ennenaikaiselle vanhuuseläkkeelle siirtyville. Eläkeiän alennuksen yhteydessähän eläkkeen taso alenee vain karttumisajan lyhentymistä vastaavasti.

Varhennetun tai lykätyn vanhuuseläkkeen laskeminen

Kartan kohdassa VII d on säännös siitä, miten varhennusvähennys tai lykkäyskorotus lisätujen tapauksessa lasketaan. Säännöksen mukaan laskenta tehdään vakuutusmatemaattisin perustein siten kuin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön päätöksessä määrätään. Päätöksen antaminen edellyttää lainmuutosta, joka pyritään toteuttamaan mahdollisimman pian. Toistaiseksi voidaan soveltaa päätösluonnosta, joka on annettu varhennetun vanhuuseläkkeen soveltamisyleiskirjeen liitteenä.

Muut muutokset

Karttaan on lisäksi tehty eräitä joustavan eläkeikäjärjestelmän voimaantulosta johtuvia säännösteknisiä täsmennyksiä.

ELÄKEJÄRKESTELYJEN REKISTERÖINTI- JA ILMOITUSOHJEET

Lisätujen rekisteröinnistä aikaisemmin annetut ohjeet ovat soveltuvin osin voimassa rekisteröitäessä eläkeikää alentaen heti alkavia vanhuuseläkkeitä tai lisäeläkkeen täydennystä varhennettuun vanhuuseläkkeeseen. Tällöin edellytetään mm., että eläkejärjestelyjen henkilöpiiri määritellään eläkeryhmäkohtaisesti työalan tai muun siihen verrattavan perusteen mukaan siten, ettei se kohdistu vain nimettyihin tai muutoin yksilöllisesti määrättyihin henkilöihin. Lisäksi edellytetään, että työntekijöille on annettu mahdollisuus kieltäytyä ko. eläkejärjestelystä.

Tässä tarkoitettujen eläkejärjestelyjen rekisteröinnistä päätetään Eläketurvakeskuksen lisätutoimikunnassa. Rekisteröimiskelpoisuuden toteamiseksi eläkelaitosten tulee toimittaa Eläketurvakeskukselle kopiot vakuutussopimuksista tai muu vastaava selvitys.

Eläkejärjestelyilmoitus

Varhennetun vanhuuseläkkeen täydentäminen lisäeläkkeellä

Jos aikaisemmin rekisteröidyn lisäeläkejärjestelyn piiristä varhennetulle vanhuuseläkkeelle lähtevien lisäeläkkeitä täydennetään, rekisteröidään eläkejärjestely eläkejärjestelyrekisteriin kyseiseen eläkeryhmään kohdistuvana muutoksena. Eläkejärjestelyilmoitukseen merkitään seuraavat tiedot:

ruutu 60: käskyntarkentajaksi merkitään M

ruutu 61: ensimmäiseen osaruutuun kyseisen eläkeryhmän no ja tunnus sekä toiseen osaruutuun eläkeryhmän nimi.

ruutu 62: se kuukausi ja vuosi, jonka aikana ja jonka jälkeen ko. ryhmästä varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyville on eläketurvaa täydennetty

ruutu 77: ruutuun merkitään tunnus T, kun kyseisestä eläkeryhmästä varhennetulle vanhuuseläkkeelle lähtevien eläketurvaa on täydennetty.

Jos työntekijöille ei ole järjestetty aikaisemmin lisäeläketurvaa, varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyville ennalta lisäeläkkeenä rekisteröitävä peruseläkkeen täydennys ilmoitetaan omana eläkeryhmänään. Peruseläkkeen täydennyksen lisäksi voidaan tällöin lisäeläketurvana rekisteröidä myös eläkkeen määrän korotus peruseläkkeen tavoite-eläkettä suuremmaksi. Eläkejärjestelyilmoitukseen merkitään seuraavat tiedot:

Vakuutusteknillinen osasto

11.12.1985

5(5)

- ruutu 60: käskyntarkentajaksi merkitään K
ruutu 61: ensimmäiseen osaruutuun no ja tunnus
toiseen osaruutuun eläkeryhmän nimi esim.
"Varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyvät
toimihenkilöt"
ruutu 62: se kuukausi ja vuosi, josta alkaen kyseinen
eläketurva on voimassa
ruutu 64: ensimmäiseen osaruutuun (= eläkeikäruutu)
merkitään tunnus A.
ruutu 66: ryhmään kuuluvien aktiivien lukumäärä
eläkejärjestelyn voimaantullessa

Jos eläketurvaa korotetaan peruseläkkeen tavoite-eläkettä suuremmaksi, ilmoitetaan lisäksi lisäeläketurvan taso ja haudausavustus ruuduissa 71-89 aikaisemmin lisätujen rekisteröinnistä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Heti alkavien vanhuuseläkkeiden rekisteröinti

Eläkejärjestelyt, joissa eläkeikä on määriteltä kuukauden tarkkuudella, rekisteröidään omana eläkeryhmänään.

Ruutuihin 62 ja 63 merkitään eläkeryhmän voimaantulo- ja päättymisajankohdiksi eläkkeelle siirtymisen kuukausi ja vuosi, eläkeikäruutuun 64 tunnus W ja ruudut 60 ja 66 täytetään kuten edellä. Eläkeryhmän nimike voi olla esimerkiksi muotoa: "Ennen 1.1.1927 syntyneet".

Työnantaja voi ennalta järjestää heti alkavan vanhuuseläkkeen myös niille tiettyyn eläkeryhmään kuuluville henkilöille, jotka siirtyvät ennenaikaiselle vanhuuseläkkeelle valitsemastaan ajankohdasta. Tällöin ilmoitetaan siirtymäväli eläkeryhmän nimessä esim. seuraavasti: "Ikävälillä 60 - 64 vanhuuseläkkeelle siirtyvät toimihenkilöt". Ruutuun 62 merkitään järjestetyn lisäedun voimaantuloajankohdan kuukausi ja vuosi. Eläkeikäruutuun 64 merkitään tunnus Y ja ruudut 60 ja 66 täytetään kuten edellä. Kyseinen valintatilanne on mahdollinen vain 60 ikävuodesta alkaen.

Jos eläkeiän alennuksen lisäksi on järjestetty myös muuta lisäeläketurvaa, tiedot eläketurvasta ilmoitetaan ruuduissa 71-89 aikaisemmin lisätujen rekisteröinnistä annettujen ohjeiden mukaisesti.

ELÄKETURVAKESKUS

Jouko Siikala

Antti K

VA/Hännikäinen

30.10.1985

1(4)

TEL 11 §:N MUKAISET REKISTERÖIMISKELPOISET LISÄEDUT

II Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen suuruus
-----a) Vanhuuseläkkeen suuruus

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että se yhdessä TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden, kansaneläkkeen ja sellaisten työ- ja virkasuhteisiin ja YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvien muiden vanhuuseläkkeiden kanssa, jotka työnantaja ilmoittaa otettavaksi huomioon, on enintään 60 % (tai 66 %) korkeimmasta TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

Edellä mainittua rajoitusta tehtäessä voidaan kansaneläkkeenä ottaa huomioon pohjaosa tai jättää kansaneläke huomioon ottamatta.

Eläketurvakeskuksen erikseen hyväksymissä tapauksissa voidaan rajoitus tehdä yksittäisen työntekijän osalta käyttäen sen työsuhteen eläkkeen perusteena olevaa palkkaa, johon lisäeläketurva liittyy. Lisäksi edellytetään, että työntekijä on hyväksynyt tällaisen rajoituksen.

Eläkejärjestelyissä, joissa eläkeikä on 65:tta vuotta alhaisempi, voidaan vanhuuseläkkeeseen liittää lisäosa, jota maksetaan järjestelyn eläkeiästä 65 vuoden ikään. Lisäosan suuruus voidaan määritellä seuraavilla vaihtoehtoisilla tavoilla.

- 1) Lisäosan suuruus on se määrä, jolla 65 vuoden iästä alkavat eläkkeet ovat edellä varsinaisen lisäeläkkeen määrää rajoitettaessa pienentäneet vanhuuseläkkeen määrää. Lisäosa voidaan myös määritellä pelkästään kansaneläkkeestä johtuvan vähennyksen suuruisiksi.
- 2) Lisäosa on kansaneläkkeen pohjaosan ja varsinaisen lisäeläkkeen määrää rajoitettaessa huomioonotettavien 65 vuoden iästä alkavien muiden eläkkeiden

suuruinen. Lisäosa voidaan myös määritellä pelkäänsään kansaneläkkeen pohjaosan suuruiseksi. Lisäosan määrää rajoitetaan kuitenkin niin, että lisäeläke alennetun eläkeiän ja 65 vuoden iän välisenä aikana yhdessä muiden alennetusta eläkeistä alkavien varsinaisen lisäeläkkeen määrää rajoitettaessa huomioon otettavien vanhuuseläkkeiden kanssa on enintään 60 % (tai 66 %) korkeimmasta TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos varsinaisen lisäeläkkeen määrää rajoitettaessa kansaneläkkeen pohjaosa jätetään huomioonottamatta, lisäosan rajoittaminen suoritetaan ilman kansaneläkettä vastaavaa osaa.

Jos lisäosan määrittelyssä huomioon otettu 65 vuoden iästä alkavaksi oletettu vanhuuseläke myönnetään 65:tta vuotta alemmasta iästä, voidaan tätä eläkettä vastaava lisäosa muuntaa elinaikaiseksi vanhuuseläkeosaksi.

IV Hautausavustus

Hautausavustuksen suorittamisen edellytykset tulee määritellä niin, että hautausavustus suoritetaan, jos työntekijä kuolee ollessaan tai oltuaan eläkeikään tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka työsuhteessa, johon liittyvään eläketurvaan oikeus hautausavustukseen sisältyy, taikka saadessaan tai ollessaan oikeutettu saamaan sen perusteella työkyvyttömyyseläkettä, joka on myönnetty TEL 6 §:n 3 momenttia soveltaen. Hautausavustus suoritetaan edunjäntäjän omaisille, tai jollei näitä ole, sille, joka on hautauskustannukset suorittanut.

III Perhe-eläkkeen määrää koskeva lisäetu

b) Perhe-eläkkeen suuruus

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että kokonaisperhe-eläke yhdessä muiden TEL:n, LEL:n ja TaEL:n

mukaisten perhe-eläkkeiden, PEL:n mukaisen eläkkeen ja sellaisten edunjättäjän työ- ja virkasuhteisiin ja YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvien perhe-eläkkeiden kanssa, jotka työnantaja ilmoittaa otettavaksi huomioon, on enintään 60 % (tai 66 %) korkeimmasta TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajia on kaksi, on mainittu prosenttiluku kuitenkin 45 (tai 49,5), ja jos edunsaajia on yksi, on prosenttiluku 30 (tai 33).

Edellä mainittua rajoitusta tehtäessä voidaan PEL-eläke ottaa huomioon kansaneläkkeen pohjaosan suuruisena, jos edunsaajia on vähintään kaksi, ja muulloin jättää huomioon ottamatta. PEL-eläke voidaan myös jättää kokonaan huomioon ottamatta.

Eläketurvakeskuksen erikseen hyväksymissä tapauksissa voidaan rajoitus tehdä yksittäisen työntekijän osalta käyttäen sen työsuhteen eläkkeen perusteena olevaa palkkaa johon lisäeläketurva liittyy. Lisäksi edellytetään, että työntekijä on hyväksynyt tällaisen rajoituksen.

VII Eläketurvan ehdot ja eläkkeen laskeminen eräissä erikoistapauksissa

d) Varhennettu tai lykätty vanhuuseläke

Jos henkilö siirtyy varhennetulle vanhuuseläkkeelle, myönnetään lisäeläketurvan mukainen vanhuuseläke vakuutusmatemaattisesti siten muunnettuna kuin sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä määrätään.

Jos eläkkeelle siirtyminen lykkääntyy, myönnetään alennettuun eläkeikään liittyvä peruseläke ja lisäeläketurvan mukainen eläke vakuutusmatemaattisesti siten muunnettuna kuin sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä määrätään.

Varhennettu vanhuuseläke voidaan edellisen kohdan estämättä kuitenkin määritellä niin, että se on korkeintaan yhtä suuri kuin se työkyvyttömyyseläke, joka henkilölle olisi myönnetty, jos hänellä eläkkeen alkamisajankohtana olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Varhennettuun vanhuuseläkkeeseen voidaan lisäksi liittää 65 vuoden ikään asti maksettava 65 vuoden iästä alkavia eläkkeitä tai niistä

VA/Hännikäinen

30.10.1985

4(4)

johtuvia vähennyksiä vastaava kohdassa II a tarkoitettu lisäosa.

Varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyneiden osalta lisäperhe-eläke voidaan määritellä korkeintaan saman suuruiseksi kuin perhe-eläke olisi ollut, jos se olisi tullut myönnettäväksi varhennetulle eläkkeelle siirtymishetkellä.

e) Heti alkavien vanhuuseläkkeiden rekisteröinti

Eläketurvakeskuksen erikseen hyväksymissä tapauksissa voidaan vanhuuseläkeikä määritellä täysinä vuosina ja kuukausina.

Voimaantulo

Muutokset tulevat voimaan 1.1.1986.